

Posudek magisterské diplomové práce

Student: Bc. Jana RYBÁKOVÁ

Obor: ČJ–NJ

Název práce v českém jazyce: Kvantitativní a kvalitativní rozbor spojek ve vybrané dětské literatuře

Název práce v anglickém jazyce: Quantitative and qualitative analysis of the conjunctions in the selected children's literature

Vedoucí práce: doc. PhDr. Martina Šmejkalová, CSc.

Oponent práce: doc. Mgr. Robert Adam, Ph.D.

Typ posudku: oponentský

1 - HODNOCENÍ OBSAHU PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
1.1	Adekvátnost stanovených cílů a volba metodologie	C
1.2	Relativní úplnost zpracované sekundární literatury	D
1.3	Porozumění zdrojům a schopnost pracovat s nimi	D
1.4	Volba vhodné techniky zpracování materiálu a její zvládnutí	B
1.5	Interpretace výsledků	D
1.6	Struktura práce, vyváženost jednotlivých částí	C
1.7	Logičnost výkladu	C
1.8	Přínos práce, dosažení cílů a validita závěrů	D

Slovní komentář: V práci je uvedena motivace volby tématu i zdrojového materiálu, ale není formulován cíl práce – formulaci „vytvořit rozbor z hlediska spojek a spojovacích výrazů (především jejich kvantity) textů, které působí na fiktivního žáka“ (s. 2) za jasně vymezený cíl práce pokládat nelze. Teoretická část má čtyři kapitoly: první je celá založena na poněkud zmatené makroparafrázi výkladu *Příruční mluvnice češtiny* o významových vztazích vyjadřovaných spojkami, druhá na makroparafrázi výkladu *Internetové jazykové příručky* o jednotlivých spojkách. Vztah mezi kapitolami ani rozdíly mezi parafrázovanými výklady nejsou reflektovány. Spojky probírané v nejasném pořadí v druhé kapitole jsou doprovázeny doklady z autorčina výzkumného materiálu, avšak u mnohých dokladů není uvedeno, co mají dokládat. Např. jediným dokladem na parataktickou spojku *i* je souvětí s hypotaktickým vztahem vyjádřeným spojkou *i kdyby*, výklad o spojce *at'* je celkově nejasný, u spojky *jestli* není zmíněna obsahová funkce, která je řádově častější než uvedený „význam zatímco“ a ve kterém je daná spojka užitá v obou uvedených dokladech, u některých spojek doklady scházejí, některé doklady danou spojku ve skutečnosti neobsahují (obsahují částici). Třetí teoretická kapitola představuje užívané žákovské korpusy, čtvrtá obsahuje (patrně autorčino) převyprávění děje sedmi zkoumaných knih.

V praktické části autorka práce postupovala tak, že ze sedmi knih *Deníku malého poseřoutky* vypsalala všechny spojky (v úctyhodném množství přes 13 000 tokenů) a tento materiál statisticky zpracovala a seřadila podle frekvence. Rozlišovala přitom kromě jednotlivých spojek (nikoli však

jednotlivých jejich funkcí/významů) spojky jednoslovné od víceslovných a pozici „na začátku věty“ od pozice „uprostřed věty“. Většina spojek se ve skutečnosti nikdy nebo téměř nikdy neužívá *uprostřed věty*, nýbrž *mezi větami uvnitř souvětí*. Pozice „na začátku“ v autorčině pojetí obsahuje jak podřadící spojky uvozující anteponovanou závislou větu, tak (mnohem čtenější) textové konektory připojující větu/souvětí k předcházející textové jednotce nebo jejich množině, čímž autorčina distinkce ztrácí jakýkoli smysl. Uváděné „víceslovné spojovací výrazy“ až na výjimky víceslovnými spojovacími výrazy nejsou (přínejmenším jimi nejsou v pojetí *Příruční mluvnice češtiny*): do této skupiny autorka práce řadí (a) skutečné víceslovné spojky (*i když; a tak*), (b) náhodná sousedství spojek, z nichž každá vyjadřuje vztah mezi jinou dvojicí vět (*že jestli*), (c) spojení spojky nebo relativa s kataforikem odkazujícím k závislé větě (*tak, že; tak, jak*), (d) spojení spojky s textověorientační částicí (*a zadruhé*), (e) náhodná sousedství spojky s předložkou (*a podle; nebo kvůli*), (f) náhodná sousedství spojky s částicí (*ale asi*) a (g) náhodné sousedství dvou spojek a kondicionálního pomocného slovesa (*a že by*).

Jako srovnávací materiál autorka použila data ze žakovských korpusů SCHOLA2010 a SKRIPT2012. Protože však, jak sama uvádí, tyto korpusy neobsahují slovnědruhovou anotaci, nevyhledávala v nich spojky, nýbrž pouze ty spojky, které našla v *Deníku malého poseroutky*, a to bez ohledu na to, zda byly dané formy užity v korpusech jako spojky, nebo jako jiný slovní druh; to však platné srovnání užívání spojek v daných žánrech znemožňuje.

Nikde v praktické části své práce autorka nezohledňuje, že její výzkumný materiál je literaturou překladovou, píše soustavně o „autorovi“ a jeho „autorském stylu“.

Statistická zjištění, s nimiž celá posuzovaná diplomová práce stojí a padá, nejsou nijak interpretována. Závěr uvádí několika větami, co autorku překvapilo, nikoli co je výsledkem jejího výzkumu. Závěr, že četba *Deníku malého poseroutky* může obohatit slovní zásobu dětského čtenáře o spojku *jenže*, je směšný a závěr (formulovaný až v resumé), že ji může obohatit, „protože obsahuje širokou školu (!) víceslovných spojovacích výrazů“, vlastně také: vždyť jaké bohatství žák získá tím, že vedle sebe uvidí stát *a že* nebo *ale asi*?

2 - HODNOCENÍ FORMÁLNÍCH NÁLEŽITOSTÍ PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
2.1	Adekvátnost horizontálního členění textu	C
2.2	Funkčnost odkazů a poznámkového aparátu	C
2.3	Dodržení citační normy	D
2.4	Dodržení stylové normy	B
2.4	Dodržení morfologické normy a pravopisné kodifikace	D

Slovní komentář: Práce je plná překlepů (i v citovaných pasážích), chyb v interpunkci, pravopisných a rozmanitých mluvnických nedostatků. Jazykový materiál se v ní neodděluje od okolního textu (např. vyznačením kurzívou) nebo se vyčleňuje nelogicky (např. místo *než aby* se tu píše „*než*“ (*aby*)). Četné formulace jsou nepřesné, autorka např. nerozlišuje *škálu* od pouhé *množiny* (s. 49) a *stupně* od pouhých *typů* (s. 3).

V obsahu schází čísla stran. Anglickojazyčný abstrakt není ani ve skutečné angličtině, ani nejde o abstrakt: je umístěn na konci práce a shrnuje dosažené výsledky práce. Seznam použité literatury a pramenů má nejasnou strukturu. V textu práce se téměř nevyskytují odkazy na odbornou literaturu; pokud ano, nemají podobu odpovídající citační normě a nevztahují se ke konkrétní citaci nebo parafrázi, nýbrž k celé kapitole.

3 - SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Práci nedoporučuji k obhajobě.

Slovní komentář: Autorka si v práci neujasnila cíl ani metodu. Základní výzkumný materiál je v práci zvolen vhodně, je zřejmé, že výzkum, který autorka provedla, byl pracný (práce obsahuje velké množství statistických údajů), a lze ji pochválit za využívání žákovských korpusů. Všechno ostatní je v předložené diplomové práci Bc. Jany Rybákové špatně: minimální rozsah teoretické části, využití pouhých dvou odborných textů, jimž autorka ani dobře neporozuměla, a nezvládnutí práce s odbornou literaturou, nesmyslné pojetí centrálního pojmu „víceslovný spojovací výraz“, neplatná metoda srovnávání dat z vybrané dětské literatury s daty z jiných zdrojů, ignorování pojmu „souvětí“ a absence identifikace, co s čím sledované spojky spojují, nerozlišování významů u polyfunkčních spojek a v neposlední řadě i nezvládnutá formální úprava práce, nezvládnutá strukturace práce a nezvládnutá technika odborného psaní. Posuzovaná diplomová práce je bohužel obsahově bezcenná, požadavky kladené na PedF UK na diplomové práce nespĺňuje a k obhajobě ji připustit nelze.

4 - OTÁZKY A NÁMĚTY PRO OBHAJOBU

nemám	
-------	--

Datum: 26. 12. 2016

Podpis: